

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้วันพระ วันพระ วันโกน เราแสวงหาบุญกุศลใส่หัวใจของตน ให้มี
สติสัมปชัญญะ

เราหลงมานะนะ หลงทางมา หลงมานั่งกันอยู่ที่นี่ มาจากไหน ไม่รู้

แต่เวลาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
บุพเพนิวาสานุสติญาณย้อนอดีตชาติไปไม่มีวันจบวันสิ้น อนาคตกาล จตุปปาตญาณไป อาส
วักขณญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อวิชชาคืออะไร

อวิชชาคือพญามาร เจ้าวัฏจักรครอบครองหัวใจของสัตว์โลก องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าปรารภนารื้อสัตว์ชนสัตว์ๆ ไม่ใช่เอาใครไปหรอก เอาหัวใจของสัตว์โลก

หลงตาพระมหาบัวท่านตรากตรำ จะไปไหนก็แล้วแต่ ท่านบอกว่าเอาใจคน เอาใจคน
ไป

หัวใจของคนมันทุกข์มันยาก หัวใจของคน จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าจิตที่เวียน
ว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันไม่มีต้นไม่มีปลายไป หลงมาตลอด หลงมาจนมานั่งกันอยู่ที่นี่แล้วก็จะ
หลงต่อไป

วันพระ วันโกน วันพระ วันโกน ศีลจารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว
ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงความจริงขึ้นมา สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ไม่
มีสิ่งใดคงที่ แปรสภาพทั้งสิ้น พร้อมกับชีวิตเรา

แล้วสิ่งที่แปรปรวนมากที่สุดคืออารมณ์ความรู้สึก ความคิดนี้หลากหลายมาก ความคิด
ตอกย้ำหัวใจของตน

แล้วความคิด ความคิดมาจากไหน

จิตนิสัย นี่ไง พันธุกรรมของจิตๆ ใจ ถ้าพันธุกรรมของจิต จิตที่สร้างสมมา ฉะนั้น เวลา
เราเกิดมา พ่อแม่ถึงสั่งสอนลูกของเราให้เป็นคนดีๆ ให้เป็นคนดี เรามีสิ่งใดเราแบ่งปันเขา ทำ
หัวใจของเรา รักษาหัวใจของเราไว้

ย่ำคิดย่ำทำจะเป็นจิตเป็นนิสัยของเธอ เกิดแต่ละภพแต่ละชาติทำอะไรได้ มันจะเป็นจิต
เป็นนิสัยไหม

ในสมัยพุทธกาลนะ พระฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระ
อรหันต์นะ แล้วพระที่เป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาวกสาวกะได้ยินได้ฟัง
มาจนชินหู ตรากรตราขนาดไหนทำไมมันไม่ได้ แล้วองค์นั้นทำไมฟังคนเดียวเป็นพระอรหันต์ได้
ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

อดีตชาติเขาทำอย่างนั้นมา เขาทำอย่างนั้นมา เขาทำอย่างนั้นมา ที่เขาทำมาชาติ
สุดท้าย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป พระเวสสันดร

นี่ก็เหมือนกัน เวลาคนที่ทำชั่ว ทำชั่วร้าย เบียดเบียนเขา ทำลายเขา คนเขาแปลกใจ
ทำไมเขาคิดอย่างนั้นนะ ทำไมเขาทำอย่างนั้นนะ ทำไมเขาทำได้

ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า มัน
ไม่ใช่เฉพาะชาตินี้ไง ชาตินั้นเขาก็เป็นอย่างนี้ เขาทำอย่างนี้ เขาทำอย่างนี้

อย่างเทวดาอย่างนี้ เขาทำมาขนาดไหน

ย่ำคิดย่ำทำจะเป็นจิตเป็นนิสัยของเธอ สิ่งที่เกิดแต่ละภพแต่ละชาติไป แล้วเราดัดแปลง
แก้ไขเปลี่ยนแปลงของเรา มันฝัน ฝันไป ถ้าฝันก็เลส ฝันความรู้สึกนึกคิดของตน ทำแต่คุณงาม
ความดี

ทำไมต้องทำ ทำไมต้องทำดี ทำตามความพอใจของตนไม่ได้หรือ

ทำตามความพอใจของตน ทำตามกิเลสใจ แล้วเวลาทุกข์เวลายาก เวลาทุกข์เวลายาก
สิ่งที่บีบคั้นขึ้นมามันคืออะไรละ

นั่นแหละลูกหลานมารณะ

นี่ไง ชาตปิ ทุกขา ชาติความเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง

สิ่งที่จรมมาๆ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ความรู้สึก ลมพัดไปไม่ไหว แต่ที่ทุกข์ที่ยากอยู่
ลมพัดไปไม่ไหว สิ่งที่ยากพัดไปไม่ไหว มันไม่มีความพอใจใจ มันขัดมันแย้ง มันบีบมันคั้น มัน
ทุกข์มันยากตลอดเวลา นี่มันจรมมา สิ่งนี้มันปลื้มย่อย มันปลื้มย่อย มันเป็นสัจจะเป็นความจริงใจ

เป็นสัจจะเป็นความจริง เพราะคนเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมามีกายกับใจ ใจ หัวใจ เห็น
ไหม ชันธ ๕ ชันธ ๕ ต่อเมื่อผู้ที่มีอำนาจวาสนาทำความสงบของใจของตนเข้ามาได้ ถ้าทำความ
สงบของตนเข้ามาได้ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอารมณ์ มันถึงจะแยกแยะได้ว่า อ้อ!
ความคิดนี้เป็นรูป รูปคือสมบุรณ์แบบเป็นอารมณ์ความรู้สึก แล้วถ้าจับได้ จิตเห็นธรรมารมณ์
อารมณ์ความรู้สึกนั้นเป็นธรรม เพราะสัมมาสมาธิ

เราลุ่มเราหลงกันมาตลอดจนมาเกิดในภพนี้ชาตินี้ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง
ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้อยู่กับปัจจุบันขณะ ปัจจุบันขณะ

ปัจจุบันขณะคืออะไรละ ปัจจุบันขณะก็คืออารมณ์ที่คิดไปล่วงหน้า คิดไปอนาคต มัน
เป็นปัจจุบันตรงไหน ทำไมมันจะเป็นปัจจุบันใจ

สัมมาสมาธินั่นแหละมันเป็นปัจจุบัน เป็นปัจจุบันเพราะมันสงบสุข เพราะอะไร เพราะมัน
ไม่คิดย้อนหน้าย้อนหลัง

เพราะมันคิดย้อนหน้าย้อนหลัง อดีตอนาคตนั้นแหละมันถึงสงบตัวลงไม่ได้ พอสงบตัว
ลงไม่ได้ มันก็เป็นอุปาทานหมู่ใจ คิดให้ว่าง คิดซ้ำซ้อนใจ มันเลยเป็นปัจจุบันไม่ได้ใจ

“ปัจจุบันขณะ ปัจจุบันขณะ”

ปัจจุบันตรงไหน

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

จิตสงบสุขมันเป็นปัจจุบัน ไม่ไปอดีตอนาคต แล้วมันไม่ไปอดีตอนาคต แล้วทำอย่างไร มันถึงเป็นปัจจุบันละ

ทำไม่ได้ ทำไม่ได้ขึ้นมา กรรมฐาน ๔๐ ห้อง ทำความสงบ ๔๐ วิธีการใด

การทำ ความสงบ ๔๐ วิธีการ ทำทำไม

ทำเพื่อเริ่มต้นใจ สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนาริอัสตวัชนัสตวััง หลวงตาพระมหาบัวท่านตรากตรำๆ เวลาท่านพูด เราฟังแล้วมันสะเทือนใจไป

ที่ตรากตรำๆ ก็ไปเอาหัวใจของคน

เอาหัวใจของคน ก็เหมือนสอนลูกหลานเรานะ คุยกับมันให้รู้เรื่อง ฝึกให้มันมีความรู้สึกนึกคิด แล้วให้มันคิดที่ดีงาม ความคิดที่ดีงามเป็นมรรค ความคิดที่ดีงามก็คือความคิดใจ ความคิดแก้ความคิดใจ ฉะนั้น ถ้ามันทำความสงบของใจไม่ได้ ก็ปัญญาอบรมสมาธิไป

แล้วถ้าปัญญาจะอบรมสมาธิได้ มันก็ต้องศึกษาเล่าเรียนเป็นภาคปริยัติ เพราะว่าธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าครอบงำหมดนะ ก็เลศกลัอย่างเดียวกันคือกลัธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะอะไร เพราะกิเลสมันไม่มีเหตุมีผล

กิเลสมีเหตุมีผลใหม่ อยากได้อะไร มันมีเหตุมีผลใหม่ ระวังเขา มีเหตุมีผลใหม่ ไม่มีเหตุมีผลใดๆ ทั้งสิ้น

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เหตุและผล

มันมาจากไหนละ ใจความระวังเขา ความเหยียบย่ำทำลายเขา มันมาจากไหน

มันมาจากอารมณ์ มันมาจากความอยาก

แล้วความอยากมันมาจากไหน

มันมาจากมันไม่รู้ตัวของมันทั้งนั้นนะ

พระพุทธศาสนาไง นี่ไง พระพุทธศาสนานะ ปริยัติ ปฏิบัติ ศึกษาเล่าเรียนแล้วให้ฝึกหัด ปฏิบัติ แล้วถ้าปฏิบัติ ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน

ไอ้พวกที่สุกก่อนห่าม มันจะบอกเลย พุทโธๆ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้

เพราะเอ็งทำสมาธิกันไม่เป็นไง เอ็งถึงภาวนากันไม่ก้าวหน้า แล้วภาวนาไม่ได้ด้วย สิ่งที่ทำกันอยู่นั้นเป็นวิปัสสนิก ถ้าเป็นวิปัสสนิก มันเป็นโลกียะ โลกียะคือโลก โลกคืออะไร

โลกคือไม่เป็นปัจจุบัน โลกคือไม่รู้จักใจตัวเอง

อารมณ์ที่เกิดขึ้น เราก็ศึกษาเล่าเรียนมา เห็นไหม คนเกิดมามีกายกับใจๆ สิ่งที่เราศึกษาเล่าเรียนมันก็ศึกษามาจากสมองใช่ไหม ศึกษาจากทฤษฎี ศึกษาภาคความจำใจ นั่นเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้น สมบัติของตนไม่มีเลย

ถ้ามี มีการศึกษานะ พระศึกษามาจบ ๙ ประโยค ๙ ประโยค ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจบแล้ว

มี ๙ ประโยคไปตามหลวงปู่ฉันใด ข้าพเจ้ามีความรู้ มีความเข้าใจทั้งนั้น นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอะไร เข้าใจหมดละ แต่ผมภาวนาอย่างไรละ แล้วผมเริ่มต้นอย่างไร

หลวงปู่ฉันบอกเลย ทุกข์ตรงไหนละ เอ็งทุกข์เอ็งยาก เอ็งเจ็บเอ็งปวด เอ็งชอกช้ำตรงไหนละ

หลง หลงมาตั้งแต่ต้น หลงมาจนมาเกิดมาแล้วนั่งอยู่ที่นี่ แล้วก็ลุ่มหลงต่อไปกันข้างหน้า แล้วก็ลุ่มหลงในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ปัจจุบันตั้ง สันติภูมิจิโก สันติภูมิจิโก รู้จำเพาะตน

แล้วรู้ขึ้นมาตามความเป็นจริง รู้อย่างไร แล้วถ้ามันไม่มีที่มาที่ไป มันจะรู้ได้อย่างไร ถ้ามันรู้ไม่ได้ไง ปัจจุบันขณะๆ ปัจจุบันขณะก็อธิบายกันไปเรื่อยแปดพันเก้า ออกไปแล้ว

ปัจจุบันขณะของใคร

สัมมาสมาธินะ มีความสงบสุข แล้วถ้ามีความสงบสุขแล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดีมา ยกขึ้นสู่วิปัสสนา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราวางเป็นรากฐานเลย

เดี๋ยวนี้ข้ามพ้นไปหมด นอนหลับตื่นขึ้นมาเป็นพระอรหันต์นะ เมื่อก่อนโกรธมาก เดี๋ยวนี้ หายโกรธเลย

หายโกรธ ภูเขชีวิตมึงได้หรือเปล่า

มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นการอ้างเล่ห์ทั้งนั้น มันเป็นการแอบอ้าง แอบอ้างโดยกิเลส มันยืมเยาะเย้ย แต่ตัวเองไม่รู้ ปัจจุบันขณะตรงไหนนั้นนะ นี่มันซับซ้อนก็ขึ้นนะ

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาละ ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามา ก่อน

หลวงปู่มั่นท่านสอนไง ทำนาๆ ก็ทำนาที่เดิมนั้นแหละ คนทำนาๆ ก็ทำนาที่นาเดิมของเขา คนทำสวนก็ทำสวนที่ของเขา ไร่เราภาวนาๆ ก็ต้องภาวนาบนหัวใจของตน

แล้วหัวใจของตนมันอยู่ที่ไหนละ สิ่งที่ยึดรั้งๆ ไร่นาที่มันไม่ได้ดูแลรักษา ัญชีพืชมันขึ้น เต็มไปหมด หญ้าต่างๆ สัตว์ร้ายต่างๆ มีมากมายมหาศาล อารมณ์ความรู้สึกมันครอบงำจิตอยู่ ถ้าครอบงำจิตอยู่ มันไม่ได้ปรับพื้นที่ขึ้นมาให้เป็นสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน มันจะเกิดการกระทำขึ้นมาให้เป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรมได้อย่างไร

ถ้าที่นั่นมันรกมันช้ำ มันมีแต่สัตว์ร้าย มีแต่งูมีพิษงู แล้วเข้าไปให้มันกัดมันตายอยู่นั้นนะ ตายตรงนั้นก็คิดว่าหลงตัวเองว่าเป็นการภาวนาไง มันเป็นไปได้อย่างไร

ปรับพื้นที่ให้มันโล่งแจ้งไง ถ้าปรับพื้นที่ให้มันโล่งแจ้ง นี่ปัจจุบันขณะ ทำความสงบของใจเข้ามา สัมมาสมาธิ

ถ้าทำสมาธิไม่เป็น เริ่มต้นอย่างอื่นไม่มี

ที่มันมีอยู่นั้นคือพญามารทั้งสี่ ปฏิบัติบูชากิเลสทั้งสี่ แล้วว่าไม่โลก ไม่โกรธ ไม่หลง

ไม่โลก ไม่โกรธ ไม่หลง หน้าฉาก

หลังจาก ไม่โลก ไม่โกรธ ไม่หลงต้องหลวงปู่มัน ไม่โลก ไม่โกรธ ไม่หลง อยู่ในป่าในเขา อยู่โคนไม้ ทั้งๆ ที่มีลูกศิษย์ลูกหามากมายมหาศาล ต้องการสิ่งใดได้ทั้งนั้น เทวดา อินทร์ พรหม มาฟังเทศน์ทุกคืน วันพระ วันโกน เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์หมดเลย นี่ไม่โลก ไม่โกรธ ไม่หลงต้องเป็นอย่างนั้น

ไม่โกรธๆ ใ้ฉันไม่โกรธ ไปไหนไม่ได้เลยละ คลุกคลีตีโมงอยู่อย่างนั้นนะ มันไม่โกรธที่ไหน ลองพลัดพรากให้มันแยกออกไปจากกันนะ มันก็อกแตกตายแล้ว นี่ไง ถ้ามันอกแตกตายเพราะอะไร เพราะมันคลุกคลีจนเคยตัวไง

นี่ไง จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดนรกอเวจี เกิดเป็นพรหมต่างๆ เวลามันเกิดขึ้นมา มันเกิดมาโดยอำนาจวาสนาของเรา มีบริษัทบริวารมากน้อยขนาดไหน จิตของตนเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ถ้ามันจะเป็นปัจจุบันขณะ ต้องทำสมาธิสมาธิได้ ทำสมาธิสมาธิได้ ยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะเป็นภาวนามยปัญญา มันจะเป็นมรรค ๘ ไง ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ความชอบธรรม งานชอบธรรมไ้

ไ้งานนี้งานค้นคว้าแสวงหาป้อนกิเลส ค้นคว้าแสวงหาป้อนกิเลส ให้กิเลสมันย่ำยี

“มันเป็นปัจจุบัน”

ปัจจุบันมันคิดเองไ้ ให้คะแนนตัวเอง มันไม่เป็นความจริงหรอก

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมามันมีครูมีอาจารย์ไ้ ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมงฺคฺลฺมฺตฺมํ หลวงปู่มัน ท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านมา เวลาท่านยืนยันตลอดนะ หมู่คณะให้ฟังหลวงปู่ขาวไว้นะ เพราะหลวงปู่ขาว ท่านได้สันทนาธรรมแล้วไ้

แล้วสิ่งที่ว่าเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ให้ฝึกหัดปฏิบัติ แล้วฝากฝังดูแลกันไว้ หลวงปู่จวนอย่างนี้ ฝากไว้ ครูบาอาจารย์องค์ไหนที่จะประพฤติปฏิบัติได้ ท่านอนาคตตั้งสัจญาณ ท่านรู้ของท่าน

แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นมามันต้องมีการทวนกระแส มันต้องมีภาวนามยปัญญา ปัญญาทวนกระแสกลับเข้าไปสู่ใจของตน มันเป็นความลึกลึกลับมหัศจรรย์สำหรับผู้ประพฤติปฏิบัตินั้น

ความลึกลึกลับมหัศจรรย์เพราะอะไร

เพราะเราคิดเองเออเอง เราคิดหมดนะ เราคิดเหมือน คิดได้ คิดหมดเลย พุดเหมือนกัน คำเดียวกัน ทำไม่ผิดละ พุดเหมือนกัน คำเดียวกันนั้นนะ ผิดเพราะเอ็งจำมาไง

นี่ไง พระพุทธศาสนา ๒,๕๐๐ กว่าปีมาแล้ว ใครก็ศึกษาเล่าเรียนได้ ศึกษาเล่าเรียนแล้ว สิ่งที่จะจรรโลงพระพุทธศาสนา ภาคปริยัติต้องมั่นคง ต้องชัดเจน ชัดเจนขึ้นมาแล้ว ผีกัดปฏิบัติแล้ว เห็นไหม

เวลาทางโลกเขาบอก คิดนอกกรอบๆ

คิดนอกกรอบก็คิดของตัวเอง แต่ไม่ใช่คิดนอกกรอบกิเลสใจ

นอกกรอบๆ สาธุ เวลาหลวงตาพระมหาบัวไปหาหลวงปู่มั่น ศึกษาจนจบมามาแล้วไง ท่านรู้ ท่านเคยเผชิญหน้ากับมันมาแล้ว ว่ามันพลิกมันแพลง มันเข้าข้างตัวเองมากน้อยขนาดไหน

มหา มหาเรียนจนเป็นมหานะ ความศึกษาเล่าเรียนมาเป็นศาสดา เติบใส่ศีระไว้ เคารพบูชาอย่างยิ่ง

แต่การเคารพบูชาอันนั้น กิเลสมันทิ่มแทงมาพร้อมกันไง มันขับซ้อนมา เราไม่เท่าทันมัน หรอก คนปฏิบัติจะล้มลุกคลุกคลานเท่าทันตัวเองไม่ได้ทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น วิธีการแก้ ท่านถึงบอกว่า ให้ใส่ลิ้นชักสมองไว้ แล้วลั่นกุญแจไว้ นะ อย่าให้มันออกมา

คือไม่เทียบเคียง ไม่รู้ล่วงหน้า ไม่คาดการณ์

แล้วผีกัดปฏิบัติไป ถ้าถึงที่สุดแล้วมันจะเป็นอันเดียวกัน

แล้วท่านก็ประพฤติปฏิบัติของท่านไป มันก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ เป็นอย่างนั้นจริงๆ เพราะท่านทำอยู่ได้การคุ้มครอง การปกป้องของหลวงปู่มัน

ถ้าไม่ได้การคุ้มครอง การปกป้องของหลวงปู่มัน เห็นไหม ท่านไปที่หนองผือ ตอนที่เป็นโรคเสียดอก มันสวยแล้วมันปล่อย มันสวยแล้วมันปล่อย จิตมันคิดแล้วมันวางใจ จิตมันคิดแล้วมันวาง เอ๊ะ! อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ

คำว่า “เอ๊ะ!” นั่นนะ อย่างนี้ไม่เอา ถ้าสงสัยไม่เอา สงสัยไม่เอา

ถ้าเป็นเราละ มันซับซ้อน นี่ขนาดว่าอยู่ในการคุ้มครองดูแลของหลวงปู่มันนะ แล้วถ้าเป็นตัวเองมันจะขนาดไหน โอ้โฮ! มันสวยแล้วมันปล่อย โอ้โฮ! สำเร็จเป็นพระอรหันต์ สำเร็จหมดแล้ว แล้วถ้าสำเร็จแล้วนะ จบเลย เพราะอะไร เพราะกิเลสเวลามันตีกลับ พอมันตีกลับนะ เวลาเราทุกข์เรายาก เวลามันปล่อยมันวางได้ มันจะมีความสุขสงบสุขของเรา แล้วมันอยู่กับเราตลอดไปไหม สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา นี่เป็นข้อเท็จจริง

แต่เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา อรูปธรรม อรูปธรรมมันนอกจาก สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา มันคงที่ตายตัวเพราะเหตุใด มันมีอะไรมันถึงเป็นแบบนั้น แต่แล้วเรามีอะไร เราถึงได้เหลวไหลแบบนี้ แล้วเรามีอะไรที่เราจะคุ้มครองดูแลใจเราได้

ไม่มีอะไรเลย ไม่มีต้นไม่มีปลาย ไม่มีเหตุไม่มีผล

แต่ถ้าเป็นการกระทำนะ มีสติสัมปชัญญะมันก็รู้แล้ว ถ้ามันฟุ้งซ่าน สติเท่าทันมันก็หยุด ถ้าฝึกหัดปฏิบัติโดยมีสติพร้อมไป มันก็เป็นมรรค

ถ้าปฏิบัติไปเป็นพิธีกรรม ปฏิบัติไปเป็นธรรมเนียม ปฏิบัติไปเป็นความเคยชิน ถ้ามีสติกลับมาละ เออ! เอ็งหลุดอีกแล้ว เออ! เอ็งผิดอีกแล้ว ถ้ารู้ว่าผิดๆ ผิดเพราะอะไร ถ้ามันรู้ผิดรู้ถูก

แต่มันไม่มีอะไรผิด ไม่มีอะไรถูกเลย ถูกคนเดียว กิเลสถูกคนเดียว แล้วกิเลสมันก็ชักจูงของมันไป เพราะอะไร เพราะเรามีการศึกษา เรามีความเข้าใจของเราเอง แต่เราไม่มีความจริงของเรา

มีความจริงของเรานะ เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เห็นกิเลส

คนที่ปฏิบัติไม่เป็น กิเลสมันตัวกลมๆ กิเลสมันตัวอ้วนๆ กิเลสมันตัวแบนๆ กิเลสมันตัวเป็นอย่างไรละ กิเลสมันก็คือกิเลสไง ตัณหาความทะยานอยาก มีพ่อแม่ มีที่มาที่ไปทั้งสิ้น แล้วถ้ามันมีที่มาที่ไป แล้วมันเริ่มซับซ้อน มันเคยชินอยู่กับหัวใจดวงนี้ มันครอบงำหัวใจดวงนี้มาตั้งแต่ไม่มีต้นไม่มีปลาย แล้วไม่มีอำนาจวาสนาที่จะขัดขึ้นอะไรมันได้ มันถึงได้หลงมาไง หลงมาตลอด เวลาศึกษาก็ปัจจุบันขณะๆ

ปัจจุบันตรงไหนละ มึงคิดไปแล้ว มันอดีตอนาคตไปแล้ว ปัจจุบันตรงไหน

ปัจจุบันตรงสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิที่มีกำลังของมัน แล้วสมาธิที่มันเสื่อมสภาพลง นี่ก็เป็นสัญญาแล้ว ก็ต้องวาง

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมันจะก้าวไปด้วยกันไง มันจะก้าวเดินไปด้วยกัน เหมือนบุคคลมีสองเท้า สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

สมถกรรมฐาน มันเป็นพลังงาน มันเหมือนไม่เป็นประโยชน์ แต่นั่นนะต้นเหตุแห่งการเป็นประโยชน์

สสาร พลังงานในโลกนี้ อุตสาหกรรมการทั้งหมด ไม่มีพลังงาน เป็นไปไม่ได้ ปัญญาที่มันจะเกิดขึ้น ถ้าสัมมาสมาธิ กำลังมันมี มีกำลังเกินไป

มีครูบาอาจารย์ประพฤติปฏิบัติมากนะ เวลาทำสมาธิ พลังงานมันเอร์เอร์ ไปไม่ได้สมาธิที่เกินไปก็มีนะ สมาธิที่เข้มเกินไป เข้มเกินไปจนยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้ก็มี แล้วใครเคยทำได้ ใครเคยทำเป็น มีแต่ว่าพลังงานที่ใช้ไม่ได้ ไม่เสถียร แล้วทุกอย่างมันจะล้มเหลวไปหมด แล้วไม่มีความเป็นจริงในใจของตน ถ้ามีความเป็นจริงในใจของตน มันจะเข้าใจ มันจะเห็นคุณประโยชน์

นี่ไง ถ้ามันเป็นความหลงๆ มันก็หลงมาตั้งแต่ต้น หลงมาจนมานั่งกันอยู่นี้ไง แล้วก็หลงต่อไป ทั้งๆ ที่เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา สิ่งที่มีค่าที่สุด มีค่าที่สุดไง ศาสดาเรามีค่าที่สุด ถ้าประพฤติปฏิบัติ อย่างน้อยก็ให้ปฏิบัติบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อย่าอ้างเล่ห์ อย่าคาตหมาย นี่ไง ปฏิบัติธรรมไม่สมควรแก่ธรรม ด้วยการคาตการหมาย ด้วยการสันนิษฐาน ไม่ได้ ฎีก์สันนิษฐานเอาแล้ว ใช้นั่นอน

ไม่มีทาง

เวลากิเลสขาดตั้งแขนขาด ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ ขณะนิโรธดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ นี่ไง สัจจะความจริงในพระพุทธศาสนา ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สมควรแก่ธรรม มีเหตุมีผล มีที่มาที่ไป มีสัจจะมีความจริง

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนาริอัสตวัชนัสตวั ครูบาอาจารย์ของเรา สิ่งที่ว่าเทศนาว่าการเพ้อหวัใจของสัตว์โลก หวัใจของสัตว์โลก เอาหวัใจของคน ให้หวัใจมันฉลาด

แล้วหวัใจอยู่ที่ไหนล่ะ

อยู่ใต้อำนาจของพญามาร แล้วไปแย่งชิงมันมา ไปดึงมันออกมา แล้วมารมันยอมไหม

แต่ดึงโดยธรรม ไม่มีการแย่งชิง ไม่มีการเบียดเบียน มันอยู่ที่เขาใจ

นี่ไง ภาชนะที่มันคว่ำอยู่ไง ทิฏฐิमानะความรู้ความเห็นของตนยิ่งใหญ่นัก ฟังเทศน์ฟังธรรมจนมันมีหูมีตาใจ ภาชนะหงายขึ้น พอมันหงายภาชนะขึ้น โอ้โฮ! วัฏฏะนี้อีกมากมาย มหาศาลนัก สิ่งที่ไม่รู้ไม่เห็นอีกมากมาย สิ่งที่อยู่ รู้โดยทิฏฐิमानะของตนไง ถ้ามันหงาย ภาชนะขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์กับหวัใจดวงนั้น เอวัง